

Kdo je tady zvýhodněný: OSVČ, nebo zaměstnanci?

svobodny-svet.cz/kdo-je-tady-zvyhodneny-osvc-nebo-zamestnanci

26. února 2023

LUKÁŠ KOVANDA

U příležitosti vládou zvažovaného zvýšení odvodů osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) se opět rozjela veřejná diskuse o tom, zda a jak jsou zvýhodněny. Jenže srovnávat OSVČ či živnostníky a zaměstnance je jako porovnávat jablka a hrušky. Prostě to univerzálně nejde a je třeba posuzovat věc případ od případu. Rozhoduje věk, pohlaví, kvalifikace, místo bydliště, ochota dojíždět, rodinné zázemí a mraky dalších faktorů.

Má ale stát problém sehnat zaměstnance? Nemá. Řady zaměstnanců placených z veřejných peněz se neustále rozšiřují. Proč to ti lidé dělají, když se podle kritiků OSVČ budou mít mnohem lépe právě jako OSVČ, ať už coby sebezaměstnané osoby nebo v rámci švarcsystému, tedy při práci pro nějakého soukromníka na bázi dodavatelsko-odběratelského fakturování?

Kdyby byla pozice OSVČ o tolik výhodnější, stát „nebude mít, kde brát“. Uvažme též, že Česko patří k výjimečným zemím, kde jsou platy ve veřejné sféře markantně vyšší než mzdy ve sféře soukromé. Takže i pokud by měly OSVČ výhodnější postavení, v jejich sektoru jsou prostě v průměru citelně nižší výdělky, což výhodnost jejich postavení již nyní zásadně potlačuje.

Ale hlavně: proč se státu dlouhá léta nedaří vymýtit onu formu podnikání, kterou počátkem 90. let „vynalezl“ podnikatel Miroslav Švarc. „Zaměstnanci“ vystupují vzhledem k zaměstnavateli formálně jako jeho subdodavatelé, tedy jako jiní samostatní podnikatelé. Nedaří se mu ji vymýtit proto, že je přirozená. Dvě strany se svobodně domluví na něčem, co je jejich věc, aniž by komukoli kdokoli držel revolver u spánku.

Svoji snahu vymýtit švarcsystém, a omezovat OSVČ, politici neomylně zintenzivňují v čase nelehké ekonomické situace, jako v roce 2012 nebo jako teď. V čase, kdy prostě mnozí lidé často ani nemají jinou možnost než být „zaměstnání“ na živnostenský list, pokud tedy nechtějí žadonit na úřadu práce. Předně je totiž třeba zdůraznit, že rozmach švarcsystému je jen jednou z forem přirozené reakce lidského (podnikatelského) ducha na regulace uvalené na něj státem. Ekonomové hovoří o „regulatorní arbitráži“. Tak označují situaci, kdy se lidé snaží tu či onu regulaci obcházet.

Kdyby ovšem stát reguloval přiměřeně, kdyby byly třeba daňové sazby na takové úrovni, že by lidé měli pocit, že to, co odvádějí, je plně užíváno na opravdu potřebné účely, a ne na korupci, různé parazitické lobbisty, dotační podnikatele a organizace, či dokonce jejich honosné vily, švarcsystém by byl možná i neznámý pojem. Podněty lidí k regulatorní arbitráži by jistě byly mnohem slabší než dnes. A to zřejmě i mezi politiky – ti totiž své asistenty i poradce dlouhá léta rádi zaměstnávali právě po vzoru podnikatele Švarce.

Vzhledem k tomu, že v praxi je nemožné určit, kde končí legální formy podnikání a začíná švarcsystém, stát by jej měl legalizovat a zpytovat svědomí. Rozmach švarcsystému je především signál, že státní aparát ne hospodaří dobře.

| LUKÁŠ KOVANDA

■ ■ ■ ■ ■ (9 votes, average: **4,56** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

•

Papy napsal:

27/02/2023 (10:15).

Reaguji iba na poslednú vetu

„Rozmach švarcsystému je predovšetkým signál, že štátní aparát nehospodári dobre.“

Štát z definície nemôže a nedokáže hospodáriť dobre. Predpokladám, že autorovi nie je neznáma teória o nemožnosti ekonomickej kalkulácie v centrálne plánovanom hospodárstve.

Švarc systém je predovšetkým signál, že dane a odvody sa nachádzajú vysoko nad Lafferovým optimom.

Odpovieť